

Granplanting, albedo og klima

I fleire avisinnlegg har Anders Bryn og Bjørn Egil Flø hevda at granplanting i Noreg vil føre til global oppvarming fordi granskogen gjev mørkare jordoverflate enn bjørkeskog og snaumark slik at mindre lysenergi vert reflektert attende til verdsrommet. Dei hevdar denne verknaden overstig den globalt kjølande verknaden av høgare CO₂-binding i granskogen. Dei legg til grunn studiar av målte eller modellerte endringar i albedo etter at skog er fjerna som fylgje av naturlege årsaker som brann og billeåtak. At granskog har lågare albedo enn bjørkeskog og grasmark er rett, men (gran) skogen kan langt meir enn å vera høg og mørk.

Klimaeffekt: Skogplanting.

FOTO: SIRI JUELL RASMUSSEN

vert det danna en dis, eller eit skydekke, over skogen som også reflekterer sollys. Når det er varmt lagar trea meir av desse stoffa slik at skogen svalar seg sjølv og kloten meir når det trengst.

Fleire studiar tyder på at summen av denne direkte- og indirekte kjølinga, sjølv i nordlege område, er så stor at den oppveg eller overstig oppvarminga på grunn av lågare albedo i barskog. Dei nordlege skogane kan difor vera viktige for å stabilisere det globale klimaet både fordi dei bind CO₂ og fordi dei medverkar til auka skyalbedo. Essensen er at stadig fleire vitenskaplege arbeid underbygger at skogen ikkje er berre ei passiv, mørk flate, men snarare ein aktiv klimaregulator.

Bryn og Flø trekker fram at det mesta av karbonet i nordlege skogar er bunde i jorda. For glissen skog med låg til middels høg biomasse er dette ofte rett, men i tett skog med stor biomasse kan tilhøvet vera motsett: Planta granskog på god mark bygger opp femti til hundre kubikkmeter tømmer per dekar i løpet av femti til sytti år.

Då er det bunde frå tjugefem til over førti tonn reint karbon per dekar i biomassen i levande tre. I tillegg har jorda vorte tilført store mengder døde plantedelar og ei varierende mengde karbon gjennom soppar som lever i symbiose med trea. Til samanlikning har skogsjorda på Vestlandet i middel om lag atten tonn reint karbon per dekar for mineraljorda og det organiske sjiktet til saman. Dømet syner at planta gran på god mark i løpet av ein mannsalder bygger opp like store til dobbelt så store, karbonlager i biomassen i levande tre som det er bygd opp i jorda i løpet av dei ti tusen åra landet har vore isfritt.

I klimareknestykket for skogplanting må det og takast med at i ei varmare framtid vil snøen leggjeg seinare og reise før. Skilnaden i albedo mellom granskog og snaumark vil difor minke, medan dei nemnde kjølande mekanismene vil styrkast. Dertil kjem det at nye undersøkingar har synt at skogen her i landet har eit monaleg større tilvekst- og karbonbindingspotensial enn me før har lagt til grunn. Den samla klimanytten av å plante skog i Noreg kan difor vera høgare enn det er rekna med i tidlegare utgreiningar.

Harald H Kvaalen

Forskar, Norsk institutt for skog og landskap, Ås

NÆRING

Listhaug viser handlekraft

De siste dagers meldinger fra landbruksminister Sylvi Listhaug, om mer skogsbilveier og tilskudd til alle godkjente skogsveier (Nationen 1/11), er meget gledelig. At Listhaug viser slik umiddelbar handlekraft i denne overmodne saken er også meget lovende. Dette har vi i næringa ventet på lenge. Det kan vise seg å bli et avgjørende vendepunkt for at skognæring skal overleve i store deler av landet den kommende 20-30-årsperioden.

Dette skyldes nok ikke at Listhaug og den nye regjeringen har forstått noe som tidligere regjeringer ikke har forstått, nemlig at stoppes bygging av nye skogsveier stoppes skognæringa. Neida, alle regjeringer de siste 20 årene

har forstått dette, men av en eller annen grunn ikke villet gjort nok med det. Miljøorganisasjonene og miljøforvaltningens nitidige arbeid for å stoppe skogsveibyggingen har derfor vært et klart strategisk valg. Greide man å stoppe skogsvegbyggingen, stoppet man avvirkningen og dermed fredet man i realiteten skogarealene hvor man må hente tømmerressursene i den 20-30 års overgangsfasen norsk skogbruk er i for tiden. At skogindustrien og mange tusen distriktsarbeidsplasser ville forsvinne, har man i oljerusen langt på vei trukket på skuldrene av. Halvhjertetheten har rådet i regjeringsledelsene disse årene. Bortsett i fra et par unntak er det ikke ved partigren-

sene frontene har stått i denne saken, men snarere ved en kunnskapsløshetsgrense.

Det Listhaug nå gjør, kan derfor være en begynnelse på en fortsettelse. Det nasjonale 100-årsprosjektet «skogsaken», som vi kan si begynte med Lov om Skogvern i 1932, kan nå bli gjennomført i tråd med målsettingen og ende med suksess istedenfor fiasko. Målsettingen var å bygge opp de norske skogressurser og skogforvaltning slik at man aldri mer vil oppleve de skogødeleggelser man hadde erfart både i århundret man var i og tidligere århundrer, og samtidig utnytte disse fornybare ressursene industrielt til beste for samfunnet. Skogvern innebar med andre ord noe helt annet i 1932 enn nå.

Når Listhaug nå trykker på knappen, gir det framtidstro. Vi er svært spent på fortsettelsen, fordi det er mye mer som må og som kan gjøres. Tenk bare også på om oljepenger kunne bli innrettet mot å bygge opp fornybare skogressurser for kommende slekter i Norge? Det trenger for eksempel ikke være mer enn halvparten av det som nå brukes på regnskogen for å være formidabelt og i tillegg vil det ha vel så god klimaeffekt.

Takk så langt, Listhaug.

Mathias Sellæg
forstkandidat

Vei i vellinga: Sylvi Listhaug lover mer skogsbilveier og tilskudd til alle godkjente skogsveier.

FOTO: COLOURBOX

KOMMUNESTRUKTUR

Robuste kommuner

Rødt frykter at regjeringens bebudede tvangsammenslåing av kommuner vil føre til mer byråkrati, svekket demokrati, dyrere drift og uønsket sentralisering.

Vi frykter at det vil skape et mindre robust Kommune-Norge. Tvang er det verst tenkelige utgangspunktet for å slå kommuner sammen. I tillegg vil dette tilrettelegge for privatisering.

Kommunene og kommunenes organisasjon KS må kreve at det er kommunene som må avgjøre om, og eventuelt hvilke, kommuner som skal slås sammen. Dette er et krav som har et overveldende flertall av folket bak seg. Vi vil advare mot at kommunene og KS føyer seg etter regjeringens bebudede tvang og pålegger seg selv en slags frivillig tvang. Rødt er imot tvang og sentralt diktat. Det er en dårlig ide å tro at toppbyråkrater og sentrale politikere vet bedre om kommunenes grenser enn innbyggerne. Regjeringens tvang uttrykker en mistillit til folks sunne fornuft.

Rødt foreslår en alternativ, demokratisk veg; at kommuners eventuelle ønske om kommunesammenslåinger avgjøres etter folkeavstemning. Dette praktiseres i dag og fungerer bra. Vi er imot å reversere demokratiske beslutningsprosesser. Snarere må demokratiet videreutvikles.

Forut for folkeavstemninger bør alle sider ved konsekvensene utredes. I tillegg bør mulighetsrommet for samarbeid mellom kommuner og utnyttet potensial for kommunalt nettverksamarbeid og grenseløst samarbeid kommuner imellom utredes. Særlig den digitale revolusjonen med kommunikasjon og kunnskapsdeling har åpnet for å tenke og handle mer grenseløst både administrativt og politisk, kommuner imellom.

Ved å gjøre sammenslåing til regjeringens fremste merkesak innen kommunalpolitikken, avleder den oppmerksomheten bort fra de store utfordringene for kommune-Norge: Kommunenes svekkede økonomiske posisjon, privatisering som truer med å løfte beslutningsprosesser ut av demokratisk kontroll, og det potensialet som ligger i å videreutvikle samarbeidet kommunene mellom, på tvers av grenser.

Dagens kommunestruktur er et god utgangspunkt for en effektiv forvaltning. Omfattende sammenslåinger er det ikke behov for. Norge har kanskje verdens mest effektive kommunale forvaltning. Vi vil advare mot at regjeringen ødelegger det ved å bruke tvang.

Bjørnar Moxnes
Leder i Rødt

ÅPENT BREV TIL LANDBRUKSMINISTEREN

Reduser byråkratiet

Gratulerer som nyutnevnt landbruks- og matminister! Jeg håper at du vil arbeide for et sterkt og robust landbruk i hele landet. Jeg vil herved komme med et forslag til omfordeling innen landbruksbudskjettet som jeg tror vil være fremtidsrettet:

Potten som går til dekning av kostnadene for å drive den kommunale landbruksforvaltningen utgjør for 2013 ca. 660 millioner kroner for hele landet. Dette er frie midler som overføres kommunene innbakt i rammetilskuddet.

Jeg vil bruke min kommune, Hadsel, for å illustrere hvor mye av disse midlene som brukes på den kommunale landbruksforvaltningen.

Hadsel kommune får overført for 2013 ca. 1,9 mill kroner gjennom rammetilskuddet til landbruksforvaltningen. Hadsel

kommune har kun ett årsverk ansatt for å utføre denne tjenesten. Dersom mann legger til kostnadene som følger en slik stilling, vil jeg tro Hadsel kommune ikke bruker mer enn ca. 600.000 kr av de 1,9 mill kr til denne tjenesten.

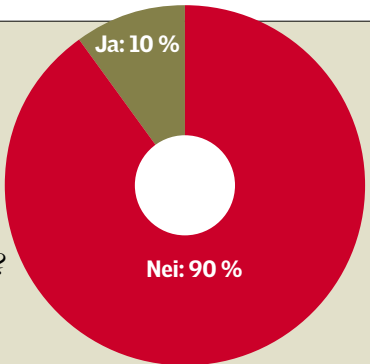
Dette ikke er spesielt for min kommune. De aller fleste kommunene i landet bruker på langt nær de midlene som de får gjennom rammetilskuddet til den kommunale landbruksforvaltningen.

Den største utfordringen i norsk landbruk er å få rekruttert nye og unge bønder inn i næringen. Mitt ønske er at 400 millioner av disse midlene kunne ha vært avsatt til startkapital for disse.

Tor Jensen
Heltidsbonde i 40 år, Steilo

nationen.no

Vi har stilt følgende spørsmål:
Politiet brukte rundt 75 minutter på å komme seg til åstedet etter bussdrapene i Årdal. Er responstiden akseptabel?

ANTALL STEMME: 910

Hver dag finner du avstemninger og meningsmålinger om aktuelle temaer på nationen.no. **Klikk deg inn og stem!**